

Svih Svetih u Pragu. Kao pisac članka iz moralnog bogoslovlja javlja se prvi put godine 1887. Od te je godine napisao mnogo članaka iz svoje struke u „Časopisu kat. duchovenstva“. Piše vazda jasno i stvarno. Tako mu je i „Katolická mravouka“ jasna, stručna i stvarna. Nema u njoj nepotrebnog filozofiranja, nema suvišnih znanstvenih digresija, nema dugih citata iz sv. Pisma i sv. Otaca; kazuistika stegnuta je na najnužnije. Knjiga je vrlo dobar školski priručnik za slušatelje moralnog bogoslovlja.

Dr. K. Dočkal.

Dr. J. Tumpach a dr. Ant. Podlaha: „Dějiny a bibliografie české katolické literatury a boženské od roku 1828 až do nynější doby“. Část první. Vydalo Dědictví sv. Prokopa. Praha 1912. Str. 480. Cena 10 K.

Važna ova knjiga izdana je u proslavu 80 ljetnog jubileja „Časopisa kat. duchovenstva“ i 50 ljetnog jubileja „Dědictví sv. Prokopa“. „Časopis“ je znanstveni bogoslovni češki mjesečnik. „Dědictví sv. Prokopa“ je društvo, komu je svrha izdavati znanstvene bogoslovne knjige u češkom jeziku. Društvo je osnovano iz opravdane potrebe, jer čast obrazovanog naroda traži, da imadu svoju vlastitu znanstvenu literaturu. U vrijeme od 50 godina izdalo je društvo znanstvena bogoslovna djela svake struke. Da napomenem samo nešto: društvo je izdalo dosad tumačenje evandjeļa sv. Mateja, Marka, Luke, Ivana, tumačenje djela apostolskih, listova sv. Pavla, tumačenja psalama, knjige sudačke, uvod u sv. Pismo Novog Zavjeta, bibličku arheologiju, logiku, psihologiju, katoličku antropologiju, pedagogiku, katoličku moraluku, nauk o sv. isповijedi, nauk o sv. misli, o modernizmu, sveopću crkvenu povjesnicu itd. Društvo je izdalo i prijevođe važnijih djela sv. Otaca, kao n. pr. prijevod spisa apostolskih Otaca, djela sv. Justina, Tertulijanov Apologeticum, Augustinovu knjigu De fide, spe et caritate, homilije sv. Makarija itd.

S ponosom može društvo sv. Prokopa pogledati na pedesetgodišnji

svoj život i rad. Društveni jubilej je dva se mogao ljepše proslaviti nego izdanjem knjige pod gornjim naslovom, koja imade obuhvatati povijest i bibliografiju kat. češke vjerske literature od god. 1828 do danas. Odsad će dakle Česi imati knjigu, gdje će naći popis svih kat. čeških pisaca, svih knjiga i članaka, pisanih o bogoslovlju i vjeri kroz gotovo stotinu godina.

Velevažno ovo djelo zasnovano je ovako: Uvod. I. Povijest češke katoličke vjerske literature od g. 1828. do danas. II. Bibliografija. III. Biografija pisaca abecednim redom i IV. Podrobni registar imena i djela k cijelomu djelu.

Bibliografija imade biti razdijeljena po strukama. U svemu će obuhvatiti 19 struka: bogoslovlja u opće, Sv. Pismo i biblička djela, apologetiku, filozofiju, moraluku, ascetiku, pastorku, pedagogiku i kateketiku, homiletiku, crkveno pravo, sociologiju, patrologiju, hagiografiju, opću crkvenu povjesnicu, češku crkvenu povjesnicu, liturgiku, arheologiju i crkvenu umjetnost, glazbu i pjevanje, enciklopediju i časopise.

Knjiga pod gornjim naslovom je prvi dio važnoga djela. Obraduje prvih 9 struka bibliografije. Već se odavde može donekle prosuditi značaj čitavog djela. Izdavači uzeše u obzir sve knjige, sve časopise, sve članke bogoslovnog i nabožnog sadržaja porazbacane po raznim časopisima i listovima. Zaista ogroman trud, dok se sve to sakupilo! No još je veći trud bio sabranu građu zgodno poredati. To je bez dvojbe bio gordijski čvor čitavog djela. Kako poredati? Da li po abecednom redu pisaca ili djela, da li po godinama izdanja, da li po mjestima izdanja? Čvor je riješen ovako. Građa je poredana po strukama (njih 19), u pojedinim strukama ne izbrajaju se djela po abecedi pisaca niti po godinama izdanja, niti po raznim časopisima, nego po logičkom redu, stvarno. Tako n. pr. bibliografija pedagogike i kateketike razdijeljena je na 10 odsjeka: 1. viša odgoja svećeničkog podmlatka i svjetovnjaka, 2. srednje škole, 3. pedagogika i kateketika u užem značenju riječi, 4. povijest pedagogije, 5. biblička povijest, 6. katekizam i tumačenje njegovo, 7. liturgika i crkv.

povijest u pučkim i gradskim školama, 8. priprava djece za sv. ispovijed, sv. pričest i sv. potvrdu, 9. školski zakoni i služba kateheta, 10. škola u opće. U pojedinim odsjecima redaju se knjige ne po abecedi, već po logičkom redu, po sadržaju.

Kako što svaka razdjelba, tako i ova imade svojih dobrih i zlih strana. Dobra je strana, što su se mogie na taj način razdijeliti i na svoja mjesta uvrstiti sve knjige i svi članci pa ma i ne imali ime auktora. Dobra je strana, što će čitalac moći na jednom mjestu naći svu češku literaturu, koja o nekom predmetu radi. Zla je strana, što se teško traži djelo pisca, komu znademo samo za ime; i što je iz same bibliografije gotovo nemoguće pronaći, koja je sve djela jedan te isti pisac napisao. Međutim — kako se nadam — ove poteškoće uklonit će izdavači u biografijama i u zaključnom registru.

Dr. K. Dočkal.

Dr. Ant. Podlaha: Posvathá místa kralovstvi českého. Řada prvni: Arcidiecese pražská. Die VII. Vikariát Slanský. Nákladem Dědictvi sv. Jana Nepomuckého. Praha 1913. — Str. 350. Cena K 4'50.

Ovom knjigom nastavlja se veliko djelo: „Sveta mjesta kraljevine Češke“. U tom se djelu opisuju sve župe, crkve, kapele, samostani i drugi spomenici katoličke vjere u Češkoj. Prva je došla na red, da se opisuje nadbiskupija praška. Dosada je u 6 izdanih knjiga opisano 15 vikarijata (arcidakonata). Sedma knjiga opisuje vikarijat Slanský. Taj vikarijat imade 4 dekanata (vicearhidakonata), 18 župa, 15 kapelanskih i 18 katehetskih mjesta. Na području njegovu stanuje 134.604 stanovnika, od tih 132.460 katolika.

U knjizi se opisuje župa za župom. Najprije se kazuje, tko vrši duhovnu pastvu, onda tko je patron, koja mjesta potpadaju pod župu, koliko imadu žitelja i kako su daleko od župe. Na taj kratak prijedgled župe nadovezuje se glavno t. j. povijest župe (često vrlo podrobna), opis župne crkve, kaka je bila nekoć, a kaka je sada, historija i opis samostana, dru-

gih crkava u župi, opis kapela i nabožnih spomenika u župi. Knjiga je ukrašena fotografskim snimkama svih crkava i njihovih ponutrica. Na koncu dodan je podroban registar imena i mjesta.

Pozdravljamo s veseljem i ovu svesku velikoga djela. Izdavač stiče si tim djelom ogromne zasluge za češki narod. Osvjetljuje podrobno historiju pojedinih dijeceza, pojedinih župa, a time i cijeloga kraljevstva i naroda češkoga, oimlje zaboravi mnoge važne događaje, koje je vrijeme tamom prekrilo, mnoge spomenike, koje je zub vijekova već izgledao; koristi pastoraciji kao i dizanju crkvene umjetnosti.

Dr. K. Dočkal.

Frant. B. Videnský S. I.: „Sv. Hostyn ve svém puvodu a svyceh osudech“. Nákladem Dědictvi sv. Jana Nepomuckého. Praha 1913. Str. 160. Cena K 3'—.

Iza glasovitoga Velehrada najveće svetište i proštenište u Moravskoj je sv. Hostyn kod Bistřice p. H. Na sv. Hostynu štuje se Majka Božja kroz mnogo stoljeća. Početak tomu štovanju nalaze historičari god. 1241., kada su Tataři pod Batukanom zaprijetili Evropi, prodrili pobjedonosno u Rusiju, Ugarsku, Hrvatsku, Poljsku, Šlesku i Moravsku. Te je godine jedna tatarska vojska bila poražena na gori sv. Hostyn — na zagovor sv. Bogorodice. Od toga doba hodočasti pobožni puk moravski na to svetište. Pobožnost spram Majke Božje Hostynske porasla je, otkada je olomučki nadbiskup kardinal Fürstenberg ondje proglasio dogmu o bezgrješnom začecu Bl. Dj. Marije. Na Hostyn su hodočastili olomučki i brnski biskupi, hodočastio je papinski nuncij Granito di Bellmonte, a i car Franjo Josip I. Kraj svetišta je samostan Isusovaca, koji vode duhovnu pastvu. — Pisac knjižice opisuje povijest prošteništa od 1241. do danas. Piše na temelju historičnih podataka, rukopisa, pa iznosi mnoge nove stvari, zanimljive po kulturnu historiju Moravske.

Dr. K. Dočkal.